

ÅRSRAPPORT 2019

NHO REISELIV

-EN DEL AV ET STØRRE FELLESSKAP

NHO Reiseliv er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge, og er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). NHO er den største interesseorganisasjonen for bedrifter i Norge

Vi har lokal ekspertise i hele Norge i form av NHO-regionkontorer, samt NHO Reiselivs egne regionforeninger og styrer.

NHO Reiseliv samler og styrker norsk reiseliv. Vi arbeider for å gi våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, slik at hvert enkelt medlem kan oppnå økt lønnsomhet og sunn vekstkraft for sin bedrift. NHO Reiseliv er reiselivseksperten som er talerør og toneangivende nærings- og arbeidsgiverorganisasjon for hele reiselivet i Norge.

VI SAMLER OG STYRKER NORSK REISELIV

Årsrapporten 2019 er utarbeidet i sin helhet av kommunikasjonsenheten i NHO Reiseliv.

Redaktører:
kommunikasjonssjef Ida Bakken
Tønder og avdelingsdirektør Merete
Habberstad.
Foto: Oda Hveem

INNHOOLD

Organisasjonen:

Organisasjonskart	4
Mål, posisjon og verdier	5
Neste trekk for reiselivet	6

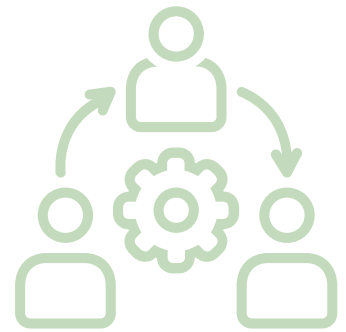
Årsregnskap

Styret 2019	9
Styrets beretning	10
Regnskap	30
Revisjonsberetning	42

Les mer om NHO Reiselivs arbeid i 2019 i
vår digitale årsrapport:
nhoreiseliv.no/arsrapport2019

NHO REISELIV

ORGANISASJONSKART

Styret
President Ole Warberg

Økonomi- og administrasjonssjef
Marius Ingebrigtsen

Administrerende direktør
Kristin Krohn Devold

PA adm. dir

ALLIANSEAVD.

JURIDISK AVD.

INNkjØP OG VERVEAVD.

Avdelingsdirektør
Merete Habberstad

Avdelingsdirektør
Magne Kristensen

Avdelingsdirektør
Morten Karlsen

Kommunikasjon

Juridisk bistand

Innkjøp og verving

Myndighetskontakt og analyse

Medlemsservice og
bransjeutvikling

VÅRT HOVEDMÅL

NHO Reiseliv skal arbeide for å gi medlemmene arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styreker reiselivsnæringen, slik at hver enkelt medlem kam oppnå lønnsomhet og sunn vekstrakt for sin bedrift. NHO Reiseliv er reiselivseksperter som er talerør og toneangivende nærings- og arbeidsgiverorganisasjon for hele reiselivet i Norge.

VÅR POSISJON

Nærings- og arbeidsorganisasjonen for hele reiselivet.

VÅRE VERDIER

Modig,
samspillende,
tilgjengelig,
troverdige

REISELIVETS NESTE TREKK

ADMINISTRERENDE DIREKTØR HAR ORDET

I 2019 viste vi frem klimaomstillingsevnen til reiselivet, og kjempet for momsreduksjon, rapporteringsplikt for Airbnb og lokaldemokratisk styring i vindkraftsaker.

Verdien av reiselivet I 2019 har vi fortsatt arbeidet med å posisjonere reiselivet som en moderne næring i vekst. Vi har jobbet mye med å få frem bransjens betydning for hele landet, både for kommunenes skatteinngang fra lønnstagerne og kommunens evne til å øke innbyggertall gjennom nye arbeidsplasser.

Reiselivet er en av de viktigste private jobbskaperne i Norge. Det å skape flere jobber er hovedprioritet både for regjeringen og NHO. En arbeidsintensiv næring som reiselivet har derfor vesentlig betydning for Norge, selv med de moderate driftsmarginer man så i 2019.

Vi brukte året flittig til å vise at reiselivet, før korona, var en næring i sterk vekst som bidrar til verdiskaping, arbeidsplasser, økt bolyst og store skatteinntekter til kommunene.

Målet har vært å styrke næringens omdømme over hele landet.

Etter koronakrisen i 2020, er behovet for å opprettholde våre arbeidsplasser og tilpasse våre rammebetingelser økt ytterligere.

Mye av 2019 var preget av kommunevalget i september. På vårparten og under hele valgkampen jobbet NHO Reiseliv spesielt mye opp mot ordførere og ordfører kandidater i alle landets kommuner, med mål om å skape en større bevissthet rundt reiselivets betydning for kommunene. Vi opplevde å bli hørt på dette punktet av politikere fra alle partier, og det er tydelig at reiselivet verdsettes høyt rundt om i det norske land.

Rapporteringsplikt for Airbnb

Airbnb fortsetter å vokse i Norge og nådde nye høyder i 2019.

Analysebyrået Capia estimerer at inntektene til utleierye via Airbnb gikk fra 2,3 milliarder kroner i 2018 til 3 milliarder i 2019. Det er en økning på over 30 prosent fra året før. Capia beregner at den totale skatten av leieinntektene skulle ha vært på nær en halv milliard kroner i 2019.

NHO Reiseliv har lenge jobbet for at Airbnb skal få obligatorisk rapporteringsplikt til norske skattemyndigheter. Fra og med 1. januar 2020 ble det endelig innført nettopp en slik rapporteringsplikt. Det vil si at Airbnb plikter å sende inn hva hver enkelt utleier tjener, til skattemyndighetene. Dette gjør konkurransen mellom hotellene og Airbnb mer rettferdig, og myndighetene kan kreve inn den skatten de skal ha. NHO Reiseliv er glade for dette gjennomslaget, og håper nå at flere av de potensielle skatteinntektene i Airbnb-utleie vil bidra til å styrke turistkommuners budsjetter fremover.

Ingen ny momsøkning

Arbeidet med å hindre en momsøkning på overnatting ble høyt prioritert i året som gikk. I mai 2019 la Ekspertutvalget frem en utredning om hvordan merverdiavgiften kan utformes enklere og med færre satser. Utvalget foreslo å innføre én felles momssats på 23 eller 25 prosent. Det ble heldigvis ingen økning i overnattingsmomsen i statsbudsjettet for 2020, og etter koronakrisen i 2020 har myndighetene midlertidig satt den ned til seks prosent. At regjeringen ikke innførte en felles høyere moms-sats, og senere har satt den ned, var en seier for NHO Reiseliv på kort sikt.

Trusselen om at momssatsen vil økes opp igjen til 12 prosent, og eventuelt økes ytterligere til 23 eller 25 prosent, henger imidlertid fortsatt over oss. Derfor satte NHO Reiseliv i 2019 i gang et omfattende ambassadørprogram med engasjerte medlemmer som skal bidra i arbeidet med å hindre en ytterligere momsøkning. Vi vil fortsette å sette søkelys på viktigheten av en lav moms i media og overfor myndighetene.

Lokaldemokratiet må bli hørt i vindindustriaker

I 2019 har NHO Reiseliv engasjert seg i vindkraftsaken, og har vært en sterk pådriver for at lokaldemokratiet må bli hørt når det gjelder hvor man skal bygge vindkraft på land.

Da Nasjonal ramme for vindkraft ble skrotet etter lokalvalget 2019, varslet regjeringen en gjennomgang av hele konsesjonssystemet for vindkraft. Den voldsomme motstanden over hele landet gjorde det helt tydelig at vi trenger en politikk for vindkraft på land som tar bedre vare på natur og lokaldemokratiet. Det er lokalt man vet best hvor det er gunstigst å planlegge for både vindindustri og reiseliv.

Vi må ikke lure oss selv til å tro at disse kan utvikles på det samme arealet.

Vindindustrilegg er totalt uegnet i reiselivsområder, og må lokaliseres til tomter som egner seg for industriaktivitet. Her må kommune-Norge selv sette klare grenser for hvor disse vindindustrileggene eventuelt kan plasseres i egen kommune, og hvor det er helt uaktuelt.

Overnatting og servering går mot null i utslipp

Reiselivsnæringen har gjort en stor innsats for å bli mer miljøvennlig. I 2019 fikk vi utarbeidet en rapport fra byrået Stakeholder som kartlegger klimagassutslipp knyttet til norsk reiseliv.

Rapporten konkluderer med at norsk reiseliv slipper ut mindre CO2 enn norsk jordbruk og langt mindre enn oljeindustrien. Kun tre prosent av det samlede utslippet fra reiseliv kommer fra overnatting og servering. Vi er i ferd med å bli en nullutslippsbransje, samtidig som vi skaper flere nye arbeidsplasser over hele landet.

Reiseliv i seg selv er ikke knyttet til store utslipp. Det som gir utslipp er transport. Men, for både bil, båt buss og ferge er det nå fullt mulig med el-transport. Fly vil komme etter når teknologien er tilgjengelig.

Begrense cruisetrafikken

Stakeholder-rapporten gir oss også en oversikt over klimagassutslipp knyttet til ulike utenlandske turistgrupper, og setter utslippene opp mot det forbruket som genereres i Norge. Rapporten viser at det er cruiseturister som legger igjen minst penger på land og slipper ut mest CO2. NHO Reiseliv mener at et slikt regnestykke viser at vi er nødt til å begrense cruisetrafikken. Vi skal fortsatt ha cruiseturisme i Norge, men veksten må skje innenfor klimamessige hensyn. Utslipp til sjøs er ikke regulert av EUs kvotehandling slik luftfarten er (som har halvert sine utslipp per passasjerkilometer siden 2001). Cruise derimot, har hatt en økning i CO2-utslipp på 46 prosent fra 2012 til 2018. Regjeringen må sette strenge nasjonale utslippskrav for cruiseskip, og kommunene på sin side må regulerer antall cruiseankomster slik at veksten ikke går utover tålegrensen til befolkningen.

Neste trekk

Norge har spektakulær natur, et gjennomdigitalisert samfunn med moderne infrastruktur, trygghet, ren mat, god plass og spennende byer og distrikter å vise fram

Det gjør oss til en attraktiv destinasjon i en urolig verden, men den videre veksten kommer ikke av seg selv, spesielt ikke sett i lys av koronakrisen som rammet Norge og verden tidlig i 2020. Årskonferansen i mai, som vil bli gjennomført som en elektronisk årskonferanse med et fåtall delegater representert ved hver regions styreledere, skulle handle om «Reiselivets neste trekk».

Et av de viktige punktene vi skulle diskutere var alle valgene som skulle tas, som ville prege fremtiden for norsk reiseliv. Totalbildet har endret seg kraftig i den siste tiden, men valgene vi må ta blir desto mer aktuelle fremover. De valgene skal sørge for at reiselivet kan gjenoppbygges og styrkes igjen.

At reiselivet blir bra både for gjester og for fastboende i lokalsamfunn og byer. Vi skal være en viktig del av løsningen for å løse de store globale utfordringene. I 2019 hadde vi klimabrølet, i 2020 må vi ha handling for å sikre at vi kommer til å ha et post-korona reiseliv også i fremtiden.

Kristin Krohn Devold
Adm. direktør

STYRET 2019

Ole Warberg
President

Morten Thorvaldsen
Visepresident

Gjørn Sæther
Styremedlem

André Schreiner
Styremedlem

Håvard Solum
Styremedlem

Torild Langklopp
Styremedlem

Laila Aarstrand
Styremedlem

Mona Saab
Styremedlem

Kristin Krohn Devold
Adm. direktør

STYRETS BERETNING 2019

Virksomhetens art og hvor den drives

NHO Reiseliv er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge og er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). NHO er den største interesseorganisasjonen for bedrifter i Norge.

NHO Reiselivs adresse er Næringslivets Hus, Middelthuns gate 27 på Majorstuen i Oslo og holder til i samme bygg som de fleste landsforeningene i NHO-fellesskapet. NHO Reiseliv arbeider målrettet for å fremme reiselivets interesser overfor det politiske miljø, både lokalt og sentralt.

NHO Reiseliv jobber med kommunikasjon som et virkemiddel for å sette reiselivets saker på dagsordenen i media.

Innkjøpskjeden fremforhandler best mulige rammebetingelser for medlemmene på en rekke varer og tjenester.

NHO Reiselivs juridiske avdeling består av advokater som har særlig kunnskap og erfaring i arbeidsrett.

Sammen med NHO sentralt, er juristene engasjert i enten forbundsvise eller sentrale tarifforhandlinger hvert år. Videre har NHO Reiseliv et eget fagområde for medlemservice.

NHO Reiseliv hadde per 31.12.2019 3313 medlemsbedrifter innenfor ulike bransjer knyttet til reiselivet i Norge. I 2018 var antallet medlemsbedrifter 3094. Hovedvekten av medlemmer er i bransjene servering, overnatting, opplevelse, bilutleie og destinasjon. Et flertall av medlemsbedriftene er mindre og mellomstore, opptil 12 årsverk, men også store konserner er blant medlemmene.

NHO Reiseliv er medlem i Nordisk Besøksnæring, den europeiske hotell- og restaurantorganisasjonen HOTREC, Nordisk Campingråd og den europeiske campingorganisasjonen EFCO & HPA.

Ny strategiperiode: Strategi 2x30

I 2019 gikk NHO Reiseliv inn en ny strategiperiode som varer til og med 2022. I løpet av de neste fire årene skal NHO Reiseliv og våre medlemmer jobbe for at reiselivsnæringen skal fordobles innen 2030, derav navnet «2x30».

Den nye strategien er offensiv, men samtidig gjenkjennbar da den bygger på hovedlinjene i «Strategi 2015 – 2018». Utviklingen av den nye strategien har involvert hele NHO Reiseliv.

Den nye strategien har definert fem strategiske hovedmål:

1. Høy synlighet:

NHO Reiseliv skal være den synligste og mest troverdige aktøren i norsk reiseliv.

2. Styrke lønnsomheten hos medlemsbedriftene:

NHO Reiselivs medlemsfordeler skal styrke bedriftenes lønnsomhet.

3. Sikre bedre og smartere rammebetingelser:

NHO Reiseliv skal få gjennomslag for prioriterte endringer i rammebetingelser.

4. Styrke næringens anseelse og stolthet:

Reiselivet skal anerkjennes som en av Norges viktigste sysselsetter og skattebetaler.

5. Flere og mer fornøyde medlemmer:

NHO Reiseliv skal øke medlemstallene og beholde fornøyde, eksisterende medlemmer.

Styrets arbeid i 2019

Styret har hatt seks ordinære møter i 2019. Styret består av syv styremedlemmer og to varamedlemmer. I møtene deltar både styre- og varamedlemmer. Administrasjonen og styret i NHO Reiseliv har fått til mye i 2019. Noen av resultatene av dette arbeidet presenteres på de følgende sidene.

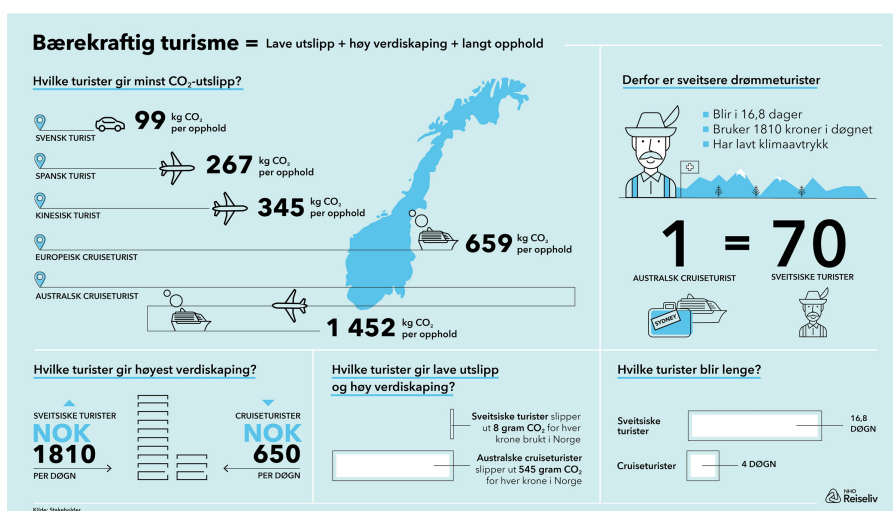
1. Høy synlighet

Gjennom offensiv kommunikasjon basert på kompetanse og tall og fakta, har NHO Reiseliv jobbet med å styrke organisasjonens posisjon som den foretrukne kilden innen reiseliv.

Tett samarbeid med ulike leverandører av statistikk og data om reiselivet har bidratt til et bedre data- og analysegrunnlag. Det har bydd på flere muligheter til å være synlige i mediebildet, og har styrket organisasjonens troverdighet som talsperson om temaer som berører norsk reiseliv.

Medierapporter viser at NHO Reiseliv i 2019 ble omtalt i 1931 oppslag. Dette er en oppgang fra 1685 i 2018. Hele 41 prosent av den totale omtalen er positivt vinklet for NHO Reiseliv. 56 prosent av oppslagene er nøytrale og kun tre prosent er negativt vinklet. NHO reiseliv er representert med talsperson i 52 prosent av omtalen. Den høye andelen positiv omtale skyldes at NHO Reiseliv ofte er premissleverandør i oppslagene og får høy grad av gjennomslag for sine standpunkt.

Som et resultat av målrettet innhold med målgruppeanalyser, søkemotoroptimalisering, kanalsegmentering og produksjon av brukertilpasset innhold, økte antall kvalitetstreff til nshoreiseliv.no konsekvent i alle kanaler fra 2018 til 2019.

I 2019 så www.nshoreiseliv.no 101 986 brukere fra organisk søk, opp 4,84% fra 2018. Av disse var 95 986 nye brukere, som er en økning på 4,31% fra 2018. Tilgjengeliggjøring av tall og fakta om norsk reiseliv er nedfelt i vår strategi. Landingssiden «Tall og fakta» ble lansert i april 2019, og har siden da hatt 11 394 unike besøk.

2 Styrke lønnsomheten hos medlemsbedriftene

NHO Reiselivs mål er å øke lønnsomheten i næringen og hos medlemsbedriftene blant annet gjennom å styrke produktet, høyne kompetansen, forbedre innkjøpsordningene, utnytte muligheten fra digitalisering (inkludert i det offentlige) og bli flinkere til å utvikle et marked med gode priser i hele landet, hele året.

I 2019 har vi jobbet med å levere tiltak som skal styrke lønnsomheten hos medlemmene. Gjennom strategisk kommunikasjonsarbeid har vi belyst bransjens økonomiske situasjon og den lave lønnsomheten. En dobling av næringen er ikke mulig uten gode og stabile rammebetingelser og tilrettelegging fra myndighetenes side. Å sørge for at inntektene fra Airbnb-utleie blir innrapportert og skattlagt, å hindre en mva-økning på overnatting og transport samt offentlige anskaffelser har vært prioriterte saker i 2019.

Vi har også startet opp et ambassadørprogram i alle våre reiselivsregioner, og har fått en rekke gode, lokale talspersoner over hele landet som er synlig i mediebildet og overfor lokalpolitikere.

3 Sikre bedre og smartere rammebetingelser

I 2019 har NHO Reiseliv jobbet for å få gjennomslag for prioriterte endringer i rammebetingelser. Vi har jobbet for å sikre gjennomføring av tiltakene i reiselivsmeldingen, etablere dialog og sikre gjennomslag for et konkurransedyktig og forutsigbart skatte- og avgiftsregime, sikre mer digitale, risikobaserte og koordinerte tilsyn og utrede mer fleksible arbeidstidsordninger i dialog med arbeidstakerne og politiske myndigheter.

4. Styrke næringens anseelse og stolthet

I 2019 har vi jobbet for at reiselivsnæringen får den oppmerksomheten, anerkjennelsen og de rammebetingelsene som næringens mange tusen bedrifter fortjener. Vi har jobbet målrettet for å posisjonere reiselivet som en moderne næring i vekst.

Vi har jobbet mye med å få frem næringens betydning for alle landets kommuner, både for kommunenes skatteinngang fra lønnstagerne og kommunens evne til økt innbyggertall gjennom nye arbeidsplasser. Reiselivet er en av de viktigste private jobbskaperne i Norge. Det å skape flere jobber er hovedprioritet både for regjeringen og NHO. En arbeidsintensiv næring som reiseliv har derfor vesentlig betydning for Norge, selv med dagens moderate driftsmarginer. At reiselivet er en næring i sterk vekst som bidrar til verdiskaping, arbeidsplasser, økt bolyst og store skatteinntekter til kommunene, skal tydeliggjøres for å styrke næringens omdømme ytterligere.

I 2019 fikk vi utarbeidet en rapport fra byrået Stakeholder som kartlegger klimagassutslipp knyttet til norsk reiseliv. Rapporten konkluderer med at kun tre prosent av det samlede utslippet fra reiseliv kommer fra overnatting og servering. Det er mer enn fire ganger mindre enn norsk olje- og gassutvinning, tre ganger mindre enn industri og bergverk og betydelig mindre enn privatbiler og norsk jordbruk. Med andre ord, overnatting og servering er i ferd med å bli en nullutslippsbransje.

5. Flere og mer fornøyde medlemmer

NHO Reiseliv ønsker å være den mest foretrukne alliansen for reiselivsbedriftene. Målsettingen er å oppnå flere og mer fornøyde medlemmer. I 2019 har vi jobbet med å styrke medlemstilbudet gjennom bedre dialog og direktekommunikasjon med medlemmene, samt å skape arenaer for erfaringsutvikling på tvers.

Slik som i fjor har vi fortsatt arbeidet med utviklingen av digitale arbeidsgiverservice- og tjenester. Gjennom NHO Reiselivs nettside og Arbinn.no får medlemmene en mobiltilpasset veileder som forenkler deres hverdag.

Møter i NHO Reiselivs syv ulike bransjeforum er et annet tiltak. Bransjeforumene fungerer som medlemmenes nasjonale møteplasser. Hver enkelt bransje inviteres, minst to ganger i året, til en samling med dialog og innspill om næringspolitiske saker og bransjespesifikke temaer. I 2019 har vi gjennomført 11 bransjesamlinger med totalt 350 medlemmer. I november inviterte vi til «Reiselivets Bransjedag» i Næringslivets hus. Dette var en stor suksess og vil gjentas i november 2020.

«Vi og verden – på vei til deg?» var tema for NHO Reiselivs årskonferanse 2019, som ble arrangert på Clarion Hotel The Hub i Oslo. Det var over 700 deltakere på konferansen. Evalueringen i etterkant viser at 79 prosent av deltakerne svarte «svært stor grad» og «stor grad» på spørsmålet om konferansen svarte til forventningene. 85 prosent svarte at de vil delta på årskonferansen 2020.

NHO Reiseliv er medarrangør av tre nasjonale konferanser; Snowballkonferansen på Lillehammer, Norwegian Digital Travel Conference i Kristiansand og Norsk Opplevelseskonferanse som ble arrangert i Lofoten. NHO Reiseliv er en viktig alliansepartner og bidrar til både innhold og medieoppmerksomhet om konferansene.

Tariffoppgjøret 2019

Tariffoppgjøret 2019 var et mellomoppgjør, hvor forhandlingene ble ført sentralt mellom LO/NHO. Oppgjøret ble kostbart for reiseliv. For hele LO/NHO-området ble det beregnet til å utgjøre 3,2 prosent. For Riksavtalens vedkommende ble det gitt et sentralt tillegg på noe over 6 kroner per time inkludert garantiordningen, noe som gir høyere prosentøkning enn NHO forøvrig.

I tillegg føres lokale forhandlinger i etterkant av det sentrale oppgjøret, men når rammen allerede er oppbrukt i det sentrale oppgjøret, er det lite å gi lokalt. Ifølge Teknisk beregningsutvalg utgjorde beregnet årslønnsvekst fra 2018 til 2019, 2,8 prosent for arbeidere innen hotell og restaurant, tilsvarende som for LO/NHO området. Tallene fra 2019-2020 er ikke kjent.

Tariffoppgjøret i 2019 ble det tredje sentrale oppgjøret på rad. Dette har vist seg å være utfordrende for NHO Reiseliv, da det erfaringsvis blir gitt større lavlønnsstillegg for bransjer som reiseliv i sentrale oppgjør, enn det gis i forbundsvis oppgjør der NHO Reiseliv selv forhandler avtalen.

Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale (Riksavtalen)

Høsten 2017 ble deler av Riksavtalen vedtatt allmenngjort for alle serverings- og overnattingsbedrifter, uavhengig av om de har tariffavtale eller ikke. Den nye forskriften ble iverksatt 1. januar 2018, til tross for at NHO Reiseliv i sitt høringssvar gikk sterkt imot forslaget. Vi pekte blant annet på at lønnsdannelse bør skje fritt mellom arbeidstakere og arbeidsgivere, eventuelt mellom arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner. På begjæring fra LO, ble forskriften besluttet videreført etter hovedoppgjøret våren 2018, med nye økte minstelønnsseter. Satsene i forskriften økte ytterligere etter mellomoppgjøret 2019.

NHO Reiseliv ser det som uheldig at den allmenngjorte voksensatsen har økt med nesten 11 kroner på halvannet år. Vi frykter store negative konsekvenser, herunder tap av arbeidsplasser, særlig i distriktene. Minstelønnsordningen kan også påvirke bedrifters og ansattes interesse for å lage Tariffavtale, da de uansett omfattes av minstelønnsavtalen.

Næringspolitisk arbeid

NHO Reiseliv skal være reiselivsaktøren med størst næringspolitisk gjennomslagskraft. Som en oppfølging til kampanjen «Kommunens beste venn» fra 2018, etablerte vi et ambassadørprogram i 2019. Dette er et nettverk av gode, lokale talspersoner blant medlemsbedrifter over hele Norge som fronter våre saker inn mot egne lokale myndigheter, fylkets stortingsrepresentanter og styrker båndene til lokale politikere og kommuner.

NHO Reiseliv har arrangert heldagskurs for alle ambassadørene der de har fått opplæring i myndighetskontakt og medietrening. Den viktigste saken ambassadørene skal jobbe med er å hindre en ytterligere momsøkning på overnatting og servering. Så langt har flere av ambassadørene vært i kontakt med egne lokale myndigheter, som igjen har bidratt til en større politisk bevissthet om hvilke konsekvenser en ytterligere momsøkning vil få for reiselivet.

I 2019 var det kommunevalg i Norge og organisasjonen jobbet mye med myndighetskontakt og kommunikasjon knyttet til reiseliv og lokal betydning. NHO Reiseliv har hatt en rekke møter med regjeringsmedlemmer, departementsansatte og stortingspolitikere om mange reiselivssaker, og vi har avgitt en rekke hørings svar til ulike myndigheter. Vi har hatt møter med lokalpolitikere i alle landets store byer, samt en rekke andre kommuner. Vi har gitt innspill til partiledersprogrammet i kommunene, et såkalt «drømmekapittel for reiselivet».

Noen sentrale saker for 2019 gjennomgås nedenfor:

Ingen momsøkning i 2019

I mai 2019 la et utvalg frem NOUen «Enklere merverdiavgift med én sats» som anbefalte at Norge skal få én momssats på 23 eller 25 prosent. NHO Reiseliv har vært svært tydelige i sine uttalelser om hvor skadelig dette forslaget vil være for norsk reiselivsnæring. Samme dag som forslaget ble kjent var NHO Reiseliv først ute i Dagens Næringsliv med flere berørte medlemmer, og vi leverte et hørings svar til Finansdepartementet.

Det ble heldigvis ingen økning i overnattingsmomsen på dagens 12 prosent da regjeringen la frem statsbudsjettet for 2020. Overnattingsmomsen har imidlertid økt med 50 prosent, fra 8 til 12, siden 2016.

At momssatsen ikke ble endret var en seier for NHO Reiseliv, og viste at reiselivets mange advarsler om hvilke konsekvenser en momsøkning vil få for bedriftene, var blitt tatt til følge. Regjeringen og Finansdepartementet har imidlertid en uttalt ambisjon om å «forenkle» merverdiavgiftssystemet med mål om å redusere antall satser.

NHO reiseliv ønsker samme sats for «sit down» og «take-away» på spisesteder. Norge har imidlertid overnattingsmoms på 12 prosent. Det er allerede høyere enn gjennomsnittet for moms hos våre europeiske konkurrenter, som ligger på 11,25 prosent.

Formuesskatt

Formuesskatten er blitt noe redusert siden Reiselivsmeldingen ble lagt frem. Den lenge lovede verdsettelsesrabatten i formuesbeskatningen av norskeide hoteller (fra Reiselivsmeldingen 2017) ble omtalt i statsbudsjettet for 2019, men ikke nevnt i budsjettet for 2020.

Det ser etter fremleggelsen av budsjettet for 2020 ut til at man ikke vil klare å få fjernet formuesskatten, til tross for at Norge har hatt et borgerlig flertall i over seks år. NHO Reiseliv vil fortsette å legge press på regjeringen for at de skal gjennomføre sitt løfte fra Reiselivsmeldingen.

Mer rettferdige offentlige anskaffelser

I mars bistod NHO Reiseliv DIFI med å arrangere en workshop i forbindelse med deres pilotprosjekt for en dynamisk innkjøpsordning av kurs- og konferansefasiliteter.

15 medlemsbedrifter deltok på workshopen.

Innkjøpsordningen er ventet å bli tatt i bruk i begynnelsen av 2020.

I forbindelse med NHOs anskaffelseskonferanse 13. mai lanserte NHO Reiseliv en veileder for offentlige aktører som skal anskaffe rom/frokost. Veilederen er utarbeidet i samarbeid med NHO, Sykehusinnkjøp og Statens innkjøpsenter.

NHO Reiseliv har gjennom året engasjert seg i flere anbudskonkurranser fra større offentlige aktører hvor enkeltstående hotell ikke har fått konkurrere. Vi har også henvendt oss til politisk ledelse i de respektive departement og gjort dem oppmerksom på at de politiske signalene i flere nylige stortingsmeldinger ikke har blitt fulgt opp av deres underliggende etater. Temaet har også vært en hyppig gjenganger i skriftlige spørsmål stilt av stortingsrepresentanter.

Kutt i markedsføringsmidlene til Innovasjon Norge

Regjeringen kuttet støtten til markedsføring av Norge for 2020 med 51,5 millioner. Kuttet er det motsatte av det regjeringen signaliserte i Granavolden-plattformen, der regjeringen var klar på at den vil styrke merkevarebyggingen av Norge som reisemål, satse på flere helårsarbeidsplasser og markedsføre nye destinasjoner.

NHO Reiseliv la vekt på at dette var et forhastet kutt basert på et tynt, faglig grunnlag. Vi hadde forventet økte midler, ikke mindre, i en tid der norsk reiseliv vokser og skaper arbeidsplasser over hele landet. Dessverre ble kuttet stående.

Regjeringen holder sine løfter om rapporteringsplikt for Airbnb

NHO Reiseliv har i flere år kjempet for at inntektene fra Airbnb-utleie blir innrapportert og skattlagt. I 2019 har vi hatt flere møter med skattedirektøren for å diskutere innføringen, og få innsyn i prosedyrene rundt rapporteringsplikt for formidlingsselskaper. Skatteetaten har i møtene bekreftet at arbeidet går etter planen, og at rapporteringsplikt innføres fra 1. januar 2020.

NHO Reiseliv har bedt Skatteetaten om å bruke innrapporteringen til å få oversikt over skatt, i tillegg til å kartlegge omfanget av privat utleie i ulike områder. Dette er viktig for at lokale og regionale myndigheter skal få mer presis kunnskap om det totale omfanget av overnattinger i sitt nærmiljø. Det vil si noe om hvor stort reelt press populære destinasjoner opplever.

Regjeringen har også foreslått å sette et tak på 90 dager hvor man kan drive korttidsutleie i selveierleiligheter og borettslag. NHO Reiseliv deltok på høringer om dette i 2019, forslaget ble vedtatt og blir innført fra 1.1.2020.

Endring i reglene for beskatning av tips

Skattedirektoratet foreslo i februar 2018 at arbeidsgivere må behandle tips på lik linje med lønn. Dette innebærer at de må betale arbeidsgiveravgift av tips og at tips vil inngå i grunnlaget for feriepenger, sykepenger og pensjonsinnbetalinger. Sammen med NHO sentralt ba NHO Reiseliv om at forslaget ble utsatt.

Fellesforbundet og LO på sin side anbefalte forslaget. Regjeringen og LO opprettholdt forslaget og nye regler for beskatning av tips tredde i kraft fra 1.1.2019.

NHO Reiseliv brukte både høsten 2018 og vinteren og våren 2019 på å få avklart uklarheter knyttet til de nye reglene og hvordan meromkostninger på grunn av de nye reglene kunne dekkes. NHO Reiseliv fikk hentet inn en juridisk betenkning fra advokatfirmaet Wiersholm som bekreftet arbeidsgivers styringsrett over tips, slik at meromkostninger kan dekkes av inkommet tips, uten ekstra kostnader for bedriftene.

NHO Reiseliv laget et forslag til praktisk håndtering av de nye reglene som ble tilgjengelig for medlemmene våre. Finansministeren bekreftet lovligheten av NHO Reiselivs modell rett etter nyttår. Denne saken ble mye diskutert og kommentert i hele 2019.

NHO Reiseliv hadde også møter med flere politikere for å diskutere muligheten for å få fjernet kravet om å betale arbeidsgiveravgift på tips. På slutten av 2019 varslet LO og Fellesforbundet at de ønsker å ta diskusjonen om arbeidsgiver kan dekke arbeidsgiveravgift fra inkommet tips til retten.

Online Travel Agencies (OTA)

NHO Reiseliv har lenge argumentert for et forbud mot såkalte prisparitetsklausuler. Det går ut på at OTA-er som Booking.com nekter hotellene å tilby en lavere pris direkte til kundene enn den prisen som er oppgitt på bookingplattformen.

I påvente av tiltak fra Konkurransetilsynet har NHO Reiseliv tatt initiativ til å få laget en juridisk betenkning om prisparitetsklausuler. Betenkningen fra konkurranserettsspesialist og professor, Erling Hjelmeng, ved Institutt for privatrett ved Universitet i Oslo konkluderer med at prisparitetsavtaler hemmer konkurransen. Han mener at det er hjemmel i konkurranseloven for å forby avtaler eller adferd som begrenser eller er egnet til å begrense konkurransen. Et slikt forbud vil gi norske hoteller bedre konkurransevilkår og samtidig kundene bedre priser.

Følgende land i EU har allerede vedtatt lov eller praksis som støtter hotellere rett til selv å sette laveste pris: Tyskland, Østerrike, Sveits, Belgia, Frankrike og Italia.

I 2019 har NHO Reiseliv hatt møter med politisk ledelse i departementet, men de er foreløpig avventende. At vår søsterorganisasjon i Sverige, Visita, tapte rettsaken mot booking.com om denne praksisen, gjorde norske myndigheter enda mer tilbakeholde og reduserte muligheten for å få på plass en ønsket lovendring. NHO Reiseliv følger saken tett gjennom vår Europeiske organisasjon Hotrec og deres arbeid innen EU-landenes lovverk.

Bærekraftig reiseliv - Klimaregnskap for norsk reiseliv

Det er mange ulike påstander om reiselivets klimautslipp. Derfor har NHO Reiseliv sett et behov for å finne ut av hva som faktisk er riktig. Byrået Stakeholder har utarbeidet en rapport for NHO Reiseliv om hvilke klimagassutslipp som kan knyttes til norsk reiseliv og nordmenns ferie- og fritidsaktiviteter. Videre gir rapporten en oversikt over klimagassutslipp knyttet til ulike utenlandske turistgrupper og setter utslippene opp mot det forbruket som genereres i Norge.

Rapporten viser at hotell og restaurantnæringen nærmer seg nullutslipp, med et samlet CO₂-utslipp på 3,6 millioner tonn. Til sammenlikning er dette lavere enn utslipp fra norsk jordbruk (4,4), oljeindustrien (14,6), industri (12,1) og privatbiler (4,7).

I 2017 utarbeidet NHO Reiseliv, sammen med flere andre reiselivsaktører, et veikart mot et bærekraftig reiseliv. Veikartet er et innspill til regjeringens strategi for grønn konkurransekraft. Veikartet ønsket både sterkere begrensning på cruisetrafikken (lokal selvråderett for fastsettelse av max antall skip og antall passasjerer pr dag) og strengere nasjonale utslippsgrenser.

Veikartet avviste innføring av turistskatt (innføring av overnattingskatt på hoteller). I 2019 har NHO Reiseliv, sammen med de andre organisasjonene bak veikartet, deltatt i flere møter med myndighetene om oppfølging og gjennomføring av veikartet.

Havfisketurisme

NHO Reiseliv har de siste årene jobbet mer og mer med havfisketurisme. I 2019 fikk NHO Reiseliv gjennomslag for at bøtene for fiskesmuglere dobles. Norske turistfiskebedrifter er seriøse og ønsker å få bukt med smugling og tyvfiske. Her har bransjen fått fullt gjennomslag. I oktober møtte NHO Reiseliv fiskeriminister Harald T. Nesvik for å diskutere videre havfiskereguleringer. NHO Reiseliv leverte så et skriftlig innspill til Fiskeridepartementet om forslag til videre regulering. Saken er fremdeles på høring.

Opplevelsesturisme og transport

NHO Reiseliv har fått gjennomslag for at førerkort som er utstedt utenfor EØS skal være gyldig i seks måneder og ikke tre måneder – slik som i dag. Endringen kom på plass sensommeren 2019. Løyvefritak for opplevelsesbedrifter var i 2019 fortsatt en viktig rammebetingelse som også ga mye unødvendig uro, særlig på grunn av treg saksbehandling i enkelte fylkeskommuner. I 2019 ble det vedtatt nye endringer i regelverket for drosjer, som vil tre i kraft 1.6.2020.

Bilutleie

NHO Reiseliv har sammen med Avinor jobbet for å få endret betingelsene for bilutleieselskapene. Menon Economics har, på oppdrag fra NHO Reiseliv, laget en rapport som viser at det er store kapasitetsutfordringer og høyere priser i bilutleiebransjen på sommeren. Rapporten viser at en liten justering av MVA-regelverket vil bidra til vekst i reiselivsnæringen i hele landet. Staten vil også få økte momsinntekter. NHO Reiseliv har hatt møter med både regjeringen og opposisjonen for å få gehør for endringen. Flere politikere i opposisjonen er positive, men foreløpig har regjeringen avvist å justere regelverket. Saken ble i samråd med bilutleieselskapene vedtatt avsluttet i 2019.

Samtidig har NHO Reiseliv og bilutleieselskapene hatt flere gode møter for å diskutere videre utvikling av mobilitysektoren og hvilke saker som skal jobbes med videre, deriblant ladestasjoner for elbiler, parkeringsregler og regler rettet mot aktører innen bildeling.

Brannavstander på campingplasser

På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) foreslo Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) en økning i minimumsavstanden mellom enheter på campingplasser fra tre til fire meter. NHO Reiseliv mente forslaget inneholdt uklarheter som måtte tydeliggjøres nærmere.

I vårt hørings svar skrev vi at grensen på fire meter mellom hver campingenheter er ok for nyetablerte plasser, men at direktoratet må avklare hvilke regler som skal gjelde i overgangen mellom gammelt og nytt regelverk.

De nye sikkerhetsreglene skulle etter planen gjelde fra 1. juli 2019, men ble, etter kritikk fra NHO Reiseliv og andre, utsatt. Flere i næringen var usikre på hvilke konsekvenser de foreslåtte endringene ville få. Departementet går nå grundig gjennom innspillene. Det betyr også at det ikke lenger er aktuelt å la de nye sikkerhetsreglene gjelde fra 1. juli 2019. Reglene er enda ikke ferdigbehandlet.

Havfisketurisme

NHO Reiseliv har de siste årene jobbet mer og mer med havfisketurisme. I 2019 fikk NHO Reiseliv gjennomslag for at bøtene for fiskesmulgere dobles. Norske turistfiskebedrifter er seriøse og ønsker å få bukt med smugling og tyvfiske. Her har bransjen fått fullt gjennomslag. I oktober møtte NHO Reiseliv fiskeriminister Harald T. Nesvik for å diskutere videre havfiskereguleringer. NHO Reiseliv leverte så et skriftlig innspill til Fiskeridepartementet om forslag til videre regulering. Saken er fremdeles på høring.

Opplevelsesturisme og transport

NHO Reiseliv har fått gjennomslag for at førerkort som er utstedt utenfor EØS skal være gyldig i seks måneder og ikke tre måneder – slik som i dag. Endringen kom på plass sensommeren 2019. Løyvefritak for opplevelsesbedrifter var i 2019 fortsatt en viktig rammebetingelse som også ga mye unødvendig uro, særlig på grunn av treg saksbehandling i enkelte fylkeskommuner. I 2019 ble det vedtatt nye endringer i regelverket for drosjer, som vil tre i kraft 1.6.2020.

Bilutleie

NHO Reiseliv har sammen med Avinor jobbet for å få endret betingelsene for bilutleieselskapene. Menon Economics har, på oppdrag fra NHO Reiseliv, laget en rapport som viser at det er store kapasitetsutfordringer og høyere priser i bilutleiebransjen på sommeren. Rapporten viser at en liten justering av MVA-regelverket vil bidra til vekst i reiselivsnæringen i hele landet. Staten vil også få økte momsinntekter. NHO Reiseliv har hatt møter med både regjeringen og opposisjonen for å få gehør for endringen. Flere politikere i opposisjonen er positive, men foreløpig har regjeringen avvist å justere regelverket. Saken ble i samråd med bilutleieselskapene vedtatt avsluttet i 2019.

Samtidig har NHO Reiseliv og bilutleieselskapene hatt flere gode møter for å diskutere videre utvikling av mobilitysektoren og hvilke saker som skal jobbes med videre, deriblant ladestasjoner for elbiler, parkeringsregler og regler rettet mot aktører innen bildeling.

Brannavstander på campingplasser

På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) foreslo Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) en økning i minimumsavstanden mellom enheter på campingplasser fra tre til fire meter. NHO Reiseliv mente forslaget inneholdt uklarheter som måtte tydeliggjøres nærmere.

I vårt hørings svar skrev vi at grensen på fire meter mellom hver campingenhet er ok for nyetablerte plasser, men at direktoratet må avklare hvilke regler som skal gjelde i overgangen mellom gammelt og nytt regelverk.

De nye sikkerhetsreglene skulle etter planen gjelde fra 1. juli 2019, men ble, etter kritikk fra NHO Reiseliv og andre, utsatt. Flere i næringen var usikre på hvilke konsekvenser de foreslåtte endringene ville få. Departementet går nå grundig gjennom innspillene. Det betyr også at det ikke lenger er aktuelt å la de nye sikkerhetsreglene gjelde fra 1. juli 2019. Reglene er enda ikke ferdigbehandlet.

Vaktloven

Etter flere møter og lobbyarbeid fra NHO Reiseliv, konkluderte justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen (Frp), før jul 2018 med at kravet om opplæring på 120 timer for ordensvakter var for høyt. Ny ordning iverksettes kun for de profesjonelle vekterne.

I hele 2018 deltok NHO Reiseliv i en arbeidsgruppe satt ned for å redusere timeantallet, som til slutt ble 80 timer, noe NHO Reiseliv fortsatt mente var for høyt. Regelverket skulle egentlig tre i kraft 1.1.2019, men er blitt utsatt på ubestemt tid. NHO Reiseliv har hatt flere møter med myndighetene i 2019 og signalene er at NHO Reiseliv får gehør for at kravet til antall timer for utdanning skal ytterligere ned.

Representantforslag som kunne gitt dramatiske konsekvenser

Det politiske arbeidet i 2019 var mindre spent enn i 2018, fordi man har en flertallsregjering. NHO Reiseliv valgte likevel å engasjere seg særlig i to representantforslag:

Lovforslag fra Senterpartiet som ville gjort det vanskeligere for bedrifter å si nei til kontanter

Representantforslaget gikk ut på at forbrukere alltid skal ha rett til å betale kontant opptil grensen på 40.000 kroner som står i hvitvaskingsloven.

I forslaget lå det også at aktører som ikke tillater kontant betaling, skal kunne straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder. Et flertall på Stortinget sa nei til lovforslaget. NHO Reiseliv kunne konstatere at forarbeidet vi hadde gjort siden før sommeren 2019, hadde bidratt til at forslaget ikke ville få flertall.

Forslag om innstramming i regelverk om innleie fra bemanningsforetak

Et representantforslag fra AP anbefalte ytterligere innstramminger i regelverket om innleie fra bemanningsforetak. NHO Reiseliv mener at forslaget om ytterligere innstramminger vil få uheldige konsekvenser, at reiselivsbedrifter er utsatt for store svingninger i arbeidsmengde og har behov for å dekke opp arbeidstopper med midlertidig ansettelse.

Innleie fra bemanningsforetak er et viktig supplement til direkte midlertidig ansettelse for mange av bedriftene, særlig for distriktshotell. Forslaget ville i praksis stenge denne innleieadgangen.

Arbeidsmiljø og personale

Styret anser arbeidsmiljøet som godt. Det har ikke vært arbeidsrelaterte skader eller ulykker i løpet av regnskapsåret. NHO Reiseliv er IA-bedrift, og samlet sykefravær i 2019 var 3,1 %, mot 1,7 % i 2018. I 2019 fordeler korttids- og langtidssykefraværet seg på henholdsvis 0,77 % og 2,31 %. Tilsvarende tall for 2018 var 0,62 % og 1,07 %. Økningen i langtidssykefravær skyldes i det vesentligste svangerskapsrelatert sykefravær, hvor tilfellene i mindre grad vil være relevant for 2020. Gjennomsnittlig sykefravær siste fem år er 2,0 %.

Innkjøpskjeden har i 2019 økt antall ansatte med én, for å rekruttere flere medlemmer til NHO Reiseliv, samt for å øke antall medlemmer og omsetning i Innkjøpskjeden. Videre har Camping økt antall ansatte fra én til to, for økt tilstedeværelse og utvikling av bransjen.

NHO Reiseliv er ikke tilknyttet en bedriftshelsetjeneste, men dekker utgiftene til en årlig legeundersøkelse for de ansatte.

NHO Reiseliv har en vedtatt seniorpolitikk for ansatte over 62 år. Ingen ansatte benyttet seg av denne i 2019. Styret ser imidlertid ordningen og tilbudet som positivt for den ansatte, så vel som for organisasjonen.

Likestilling

NHO Reiseliv praktiserer likestilling mellom kvinner og menn. Per 31.12.2019 er det ansatt 58 % kvinner og 42% menn i administrasjonen. Det er en jevn fordeling av kvinner og menn i ledende stillinger. Administrerende Direktør og Avdelingsdirektørene er fordelt 50/50 på kvinner og menn.

I styret er det 29 % kvinner og 71 % menn. Inkludert fast møtende varamedlemmer er fordelingen 38 % kvinner mot 62 % menn.

Miljørapportering

Ut fra vår vurdering, forurenser ikke organisasjonen det ytre miljø. NHO Reiseliv har gjennom Innkjøpskjeden en pådriverrolle for å bidra til en mer bærekraftig reiselivsnæring. Et eget initiert program gjennomgår hvordan Innkjøpskjedens leverandører til overnattings- og serveringsbedriftene ivaretar etiske, miljømessige og moralsk forsvarlige prinsipper i sin drift og produksjon. NHO Reiseliv er deleier i Matvett AS, der matbransjen står samlet for å redusere matsvinnet i Norge med 30% innen 2025. Medlemmene utgjøres i hovedsak av overnattingsbedrifter, serveringsbedrifter, destinasjonsselskaper og opplevelses-bedrifter som nærmer seg nullutslipp for bransjen som helhet (jfr Stakeholder-rapport 2019)

Regnskap og økonomi

I henhold til regnskapsloven § 3-3 bekrefter styret at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger resultatprognoser for 2020 og de langsiktige prognoser for årene fremover. Foreningen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Regnskapet for NHO Reiseliv presenteres sammen med regnskapet for Servicekontoret, Opplysnings- og Utviklingsfondet, Konfliktfondet og Regionforeningene, og lokallagene. Regnskapene for disse enhetene føres separat, og midlene er satt inn på egne bankkonti, men er i henhold til vedtektene en del av NHO Reiseliv.

NHO Reiseliv rapporterer etter kravene til øvrige foretak. Dette medfører konsolideringsplikt for datterselskaper, og NHO Reiseliv avlegger derfor konsernregnskap. NHO Reiseliv region Nord-Norge eier datterselskapet Reiseliv i Nord AS. Det er dette datterselskapet som utgjør forskjellen på NHO Reiseliv og NHO Reiseliv Konsern.

NHO Reiseliv Konsern

Regnskapet viser et overskudd på TNOK 6.498, som i det vesentligste skyldes styrking av Konfliktfondet med et resultat på TNOK 5.791. Ser man bort fra konfliktfondet, viser den øvrige driften inkludert finansinntekter et overskudd på TNOK 707 (TNOK 1.458 i 2018). Samlede driftsinntekter i konsernet utgjorde TNOK 99.099, driftskostnader TNOK 96.594 og resultat av finansposter TNOK 3.851. Årets skattekostnad var TNOK -97. Kontingentinntekter har grunnet medlemsvekst økt med TNOK 1.758 (5,1 %) fra 2018.

Avdeling NHO Reiseliv

Regnskapet viser et overskudd på TNOK 432. Samlede driftsinntekter utgjorde TNOK 14.773, driftskostnader TNOK 15.553 og resultat av finansposter TNOK 1.212. Kontingentinntekter har økt med TNOK 615 (5,1 %) fra 2018.

Avdeling NHO Reiseliv Servicekontor

Regnskapet viser et underskudd på TNOK 515. Samlede driftsinntekter utgjorde TNOK 83.239, driftskostnader TNOK 84.947 og resultat av finansposter TNOK 1.095. Årets skattekostnad var TNOK -97. Kontingentinntekter har økt med TNOK 1.142 (5,1 %) fra 2018. Regnskapet er presentert i egen note.

Innkjøpskjeden

NHO Reiseliv Innkjøpskjeden er et uavhengig interessefellesskap med formål å fremforhandle konkurransedyktige innkjøpsbetingelser på varer og tjenester. På vegne av medlemmene mottar Innkjøpskjeden bonus fra alle grossister og leverandører som i hovedsak tilbakebetales til medlemmene en gang per år. Noe av disse inntektene benyttes til å drifte innkjøpsavdelingen for verving og medlemskontakt som for tiden har 25 ansatte, samt til vedlikehold og forbedring av avtalene.

Innkjøpskjeden har i 2019 økt antall ansatte med 1, for å rekruttere flere medlemmer til NHO Reiseliv, samt for å øke antall medlemmer og omsetning i Innkjøpskjeden. Styret har godkjent en plan for videre strategi, som innebærer økende antall medlemmer og økt omsetningsvekst.

Ved årets slutt var det 2932 medlemmer av Innkjøpskjeden, inklusive medlemmer fra andre NHO-organisasjoner. Totalt er 2026 medlemmer i NHO Reiseliv også medlemmer i Innkjøpskjeden.

NHO Reiselivs Opplysnings- og Utviklingsfond

Regnskapet viser et overskudd på TNOK 615, og er vist i egen note. Samlede overføringer fra NHO utgjorde TNOK 3.915. Drifts- og aktivitetskostnader beløper seg til TNOK 3.360, og renteinntekter TNOK 59. Tilsvarende resultat i fjor var TNOK 784.

NHO Reiselivs Konfliktfond

Regnskapet for fondets 17. driftsår viser et overskudd på TNOK 5.791, og er vist i egen note. Tilsvarende resultat i fjor var et overskudd på TNOK 3.680. Endringen skyldes i det vesentligste økt avkastning på fond.

Konfliktfondets midler er ved utgangen av 2019 TNOK 22.371. Styret i NHO Reiseliv har besluttet at konfliktfondet skal bygges opp til TNOK 30.000, i tråd med NHO Reiselivs vedtekter, i perioden 2017-2022. Dette utgjør 0,3 promille av siste års lønnsutbetalinger for våre medlemmer.

NHO Reiselivs regionforeninger

Regnskapene for regionforeningene er underlagt hver regionforenings styre. Regnskapenes hovedtall vises i egen note. For nærmere opplysninger kan det tas kontakt med regionforeningene direkte. Det fremkommer av regionforeningens navn hvor regionforeningen har sitt geografiske virke.

Samlet viser regnskapene for regionforeningene et overskudd på TNOK 379. Samlede inntekter utgjorde TNOK 2.867, driftskostnader TNOK 2.555 og resultat av finansposter TNOK 66. Inntektene til regionforeningene består i hovedsak av overførsler fra NHO Reiseliv, til dekning av de årlige kostnadene.

Finansforvaltning og likviditet

NHO Reiselivs styre har besluttet å investere noe av overskuddslikviditet i NHOs Landsforeningsfond, som er underlagt de årlige finansplaner og retningslinjer som NHOs styre fastsetter.

Samlet gevinst for investeringene i NHOs Landsforeningsfond i 2019 ble TNOK 2.495, hvorav TNOK 1.133 er bokført i NHO Reiseliv og TNOK 1.362 er bokført i NHO Reiselivs Konfliktfond. Verdien av investeringene pr 31.12.2019 er TNOK 35.809, mot TNOK 25.815 i fjor. Endringen skyldes økt investering i fondsandeler i NHO Reiselivs Konfliktfond, samt årets avkastning.

Finansinntekter fra midler som opprinnelig stammer fra tidligere overskudd fra driften (NHO Reiseliv og NHO Reiseliv Servicekontor), benyttes til spesifikke prosjekter og andre kostnader til medlemmenes beste, etter styrets beslutning. Dette gjelder så vel renter fra bankinnskudd og overskudd fra investeringer.

Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter viser TNOK 6.680, hvorav resultat før skatt er på TNOK 6.401. Endringen skyldes hovedsakelig endring i kortsiktig gjeld og fordringer, knyttet til utbetaling av leverandørbonus.

Likviditetsbeholdningen pr 31.12.2019 er TNOK 158.551, en økning på TNOK 6.347 gjennom året.

Av sum eiendeler TNOK 263.627 er TNOK 260.275 omløpsmidler. Egenkapitalen utgjør TNOK 60.144 og gjeld TNOK 203.485, som i hovedsak gjelder kortsiktig gjeld til medlemmenes opptjente bonus i innkjøpsordningen. Egenkapitalandelen er 22,8 %, samt at foreningens omløpsmidler er likvide og vesentlig større enn kortsiktig gjeld. Styret anser NHO Reiselivs finansielle stilling som god.

Samlet resultat for 2019 utgjør TNOK 6.498, mot fjorårets resultat på TNOK 5.138.

NHO Reiseliv - resultatutvikling

For 2019 var resultatet av driften (eksklusiv Konfliktfondet) inkludert regionapparatet og finansinntekter TNOK 911, et resultat styret er godt fornøyd med.

NHO Reiseliv - årsresultat og disponering

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Overført til egenkapital NHO Reiseliv Konfliktfondet	TNOK		5.791
Overført til egenkapital NHO Reiseliv	TNOK	432	
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Servicekontor	TNOK	-515	
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Opp/Ut-fond	TNOK	615	
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Reg. foreninger	TNOK	379	
		<u>911</u>	<u>911</u>
Sum disponert i NHO Reiseliv	TNOK	6.702	

Fremtidsutsikter

Resultatet for NHO Reiseliv er særlig påvirket av kontingentutviklingen og utviklingen i finansmarkedene og kronekursen. I januar 2020 ble Korona-viruset fra Kina den største globale økonomiske krisen siden finanskrisen i 2008.

Smitten har spredd seg til hele Europa og globalt, og berører alle verdens børser med særlig belastning på reiseliv og flyselskaper. Hele årsresultatet for 2020 for reiselivsnæringen vil bli berørt, og slå sterkt inn på reiselivets årsomsetning.

Styret forventer at vår mulighet til videre medlemsrekruttering i en krevende tid er til stede også i årene fremover. NHO Reiseliv er en kompetanseorganisasjon som kan gi viktige bidrag til økt medlemsservice i tiden som kommer. Styret antar at også 2020 vil by på utfordringer økonomisk for medlemsbedriftene, og derfor også for NHO Reiseliv.

NHO Reiseliv har ambisjoner om økt innflytelse og vekst i antall medlemmer, i henhold til den vedtatte strategien for 2019-2022.

NHO Reiseliv har ambisjoner om økt innflytelse og vekst i antall medlemmer, i henhold til den vedtatte strategien for 2019-2022.

Oslo, 31. desember 2019
11. mars 2020

Styret for NHO Reiseliv

Ole Warberg
President

Morten Thorvaldsen
Visepresident

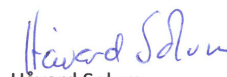
André Schreiner
Styremedlem

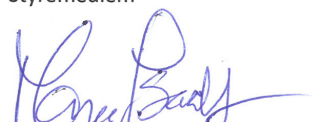
Gjørn Sæther
Styremedlem

Torild Langkløpp
Styremedlem

Håvard Solum
Styremedlem

Mona Saab
Styremedlem

Kristin Krohn Devold
Adm. direktør

RESULTATREGNSKAP 2019

NHO REISELIV Resultatregnskap 01.01-31.12

		NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
		2019	2018	2019	2018
		(Beløp i hele 1.000 kr)			
	Note				
DRIFTSINNEKTER					
Medlemskontingent og serviceavgift	1	36 427	34 669	36 427	34 669
Innkjøpsavtaler	2	40 385	38 584	40 385	38 584
Driftsinntekt camping		6 020	6 215	6 020	6 215
Annen driftsinntekt	3	7 282	7 750	4 142	3 142
Tilskudd NHOs Opplysnings- og Utviklingsfond	16	3 915	4 526	3 915	4 526
Inntekt Regionforeningene	17	666	567	666	567
Inntekt Konfliktfondet	15	4 404	3 992	4 404	3 992
SUM DRIFTSINNEKTER		99 099	96 303	95 959	91 695
DRIFTSKOSTNADER					
Personalkostnader	4,5	48 803	43 737	47 540	42 079
<i>Administrasjonskostnader</i>					
Avskrivning	6	314	569	314	569
Husleie og drift lokaler		3 594	3 122	3 594	3 122
Anskaffelser, rep og vedlikehold		5 439	4 161	5 439	4 161
Honorar og kjøp av tjenester	11	15 858	15 990	15 858	15 990
Møte- og reisekostnader, generalf. og utvalg		11 893	12 694	11 893	12 694
Informasjon, marked og representasjon		1 707	1 557	1 707	1 557
Annen driftskostnad		6 386	6 408	4 274	3 423
Annen driftskostnad Regionforeningene	17	2 555	2 431	2 555	2 431
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER		47 746	46 932	45 634	43 947
SUM DRIFTSKOSTNADER		96 549	90 669	93 174	86 027
DRIFTSRESULTAT		2 550	5 634	2 785	5 669
<i>Finansinntekter og finanskostnader</i>					
Finansinntekter	14	3 874	141	3 842	119
Finanskostnader		-23	-59	-23	-59
NETTO FINANSPOSTER		3 851	82	3 820	60
RESULTAT FØR SKATT		6 401	5 715	6 605	5 729
Skattekostnad	9	-97	577	-97	573
RESULTAT ETTER SKATT		6 498	5 138	6 702	5 156

BALANSE PR 31.12

NHO Reiseliv Balanse pr. 31.12.

(Beløp i hele 1.000 kr)	Note	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
		2019	2018	2019	2018
EIENDELER					
<i>Anleggsmidler</i>					
<i>Immaterielle eiendeler</i>					
Utsatt skattefordel	9	212	78	212	78
Sum immaterielle eiendeler		212	78	212	78
<i>Varige driftsmidler</i>					
Immatriell eiendel		0	90	0	90
Transportmidler		552	346	552	346
Sum varige driftsmidler	6	552	436	552	436
<i>Finansielle anleggsmidler</i>					
Investeringer i aksjer og andeler	13	1 229	1 229	1 349	1 349
Pensjonsmidler	5	1 327	3 904	1 327	3 904
Lån ansatte/andre langsiktige fordringer		30	15	30	15
Sum finansielle anleggsmidler		2 586	5 147	2 706	5 267
Sum anleggsmidler		3 350	5 661	3 470	5 781
<i>Omløpsmidler</i>					
<i>Fordringer</i>					
Kundefordringer	1	6 119	7 782	5 592	7 452
Andre fordringer	7	59 795	77 904	59 613	77 904
Sum fordringer		65 915	85 685	65 206	85 356
<i>Investeringer</i>					
Andre markedsbaserte finansielle instrument	14	35 809	25 815	35 809	25 815
Sum investeringer		35 809	25 815	35 809	25 815
Bankinnskudd og kontanter	10	158 551	152 204	156 412	149 556
Sum omløpsmidler		260 275	263 705	257 427	260 727
SUM EIENDELER		263 627	269 367	260 900	266 509

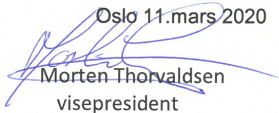
BALANSE PR 31.12

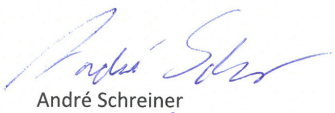
NHO Reiseliv Balanse pr. 31.12.

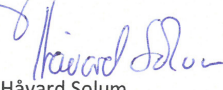
(Beløp i hele 1.000 kr)	Note	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
		2019	2018	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD					
<i>Egenkapital</i>					
<i>Opptjent egenkapital</i>					
Annen egenkapital		31 946	31 854	30 910	30 615
Egenkapital Konfliktfondet		22 371	16 580	22 371	16 580
Egenkapital OU		5 826	5 212	5 826	5 212
Sum opptjent egenkapital		60 144	53 645	59 108	52 407
SUM EGENKAPITAL	12	60 144	53 645	59 108	52 407
<i>Kortsiktig gjeld</i>					
Leverandørgjeld		11 803	4 864	11 741	4 776
Betalbar skatt	9	0	536	0	532
Skattetrekk og andre trekk		2 039	1 805	2 039	1 805
Skyldig offentlige avgifter		7 518	8 146	7 240	7 825
Avsatt til utbetaling leverandørbonus	2	148 453	170 016	148 453	170 016
Annen kortsiktig gjeld	8	33 673	30 356	32 321	29 150
Sum kortsiktig gjeld		203 485	215 723	201 793	214 104
SUM GJELD		203 485	215 723	201 793	214 104
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		263 627	269 367	260 900	266 509

Oslo 11.mars 2020

Ole Warberg
president

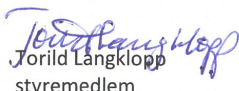

Morten Thorvaldsen
visepresident

André Schreiner
styremedlem

Håvard Solum
styremedlem

Gjørn Sæther
styremedlem

Mona Jacobsen Saab
styremedlem

Torild Langklopp
styremedlem

Kristin Krohn Devold
adm.direktør

NOTER

NHO Reiseliv

Noter til regnskapet 2019

Fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av at fortsatt drift er tilstede. Styret bekrefter dette.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Ifølge vedtektene er følgende enheter også en del av NHO Reiseliv:

* NHO Reiselivs Opplysnings- og Utviklingsfond

* NHO Reiselivs Konfliktfond

* NHO Reiselivs Regionforeninger

NHO Reiseliv Servicekontor er en del av den juridiske enheten NHO Reiseliv.

Eliminering/konsolidering

Konsernregnskapet omfatter morselskapet NHO Reiseliv og datterselskapet Reiseliv i Nord AS.

Alle transaksjoner og mellomværende mellom konsern enhetene er eliminert i konsernregnskapet.

Konsernmellomværende

Det er ikke konsernmellomværende pr. 31.12.2019.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Kontingenter og serviceavgift opptjenes pr. kalenderår og vises netto etter refusjoner og rabatter.

Anleggsmidler/langsiktig gjeld

Anleggsmidler er eiendeler ment til varig eie og bruk i virksomheten. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over tre år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til kostpris.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som verdiendring av markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. NHO Reiseliv er skattepliktig for den delen som gjelder NHO Reiseliv Servicekontor.

Aksjer i datterselskap

Datterselskap vurderes etter kostmetoden i foreningsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

(Beløp i hele 1.000 kr)

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Note 1 - Serviceavgift og medlemskontingent				
Utfakturert medlemskontingent og serviceavgift	37 527	35 764	37 527	35 764
Kjederabatt	-1 099	-1 094	-1 099	-1 094
Netto medlemskontingent og serviceavgift	<u>36 427</u>	<u>34 669</u>	<u>36 427</u>	<u>34 669</u>
Kundefordringer	2019	2018	2019	2018
Kundefordringer	6 653	8 229	6 126	7 899
Avsatt tap kundefordringer	534	448	534	448
Kundefordringer	<u>6 119</u>	<u>7 782</u>	<u>5 592</u>	<u>7 452</u>

Medlemsmassen til NHO Reiseliv befinner seg i hele Norge.

Note 2 - Innkjøpsavtaler

Bokført inntekt skal dekke personalkostnader og andre kostnader i forbindelse med opprettelse og reforhandlinger av bonusavtaler for medlemmene i NHO Reiselivs Innkjøpskjede, samt gi et dekningsbidrag til driften.

Pr 31.12.2019 var det 25 ansatte i avdelingen, hvorav 17 er dedikert til aktiv kontakt mot nye og eksisterende medlemmer over hele landet.

Det er inntektsført TNOK 40.385 i 2019, dette dekker lønns- og driftskostnader i Innkjøpskjeden, inklusiv bidrag til NHO Reiseliv på TNOK 5.765. Bidraget er i henhold til budsjett og en vedtatt strategiplan for avdelingen.

Opptjent bonus pr. 31.12 er avsatt som kortsiktig gjeld, for utbetaling i 2020, og utgjør TNOK 148.453.

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Note 3 - Annen driftsinntekt				
Landsmøte/Årskonferanse	1 810	1 859	1 810	1 859
Tilskudd fra NHOs Arbeidsmiljøutvalg	500	400	500	400
Andre inntekter	4 972	5 490	1 832	882
Sum annen driftsinntekt	<u>7 282</u>	<u>7 750</u>	<u>4 142</u>	<u>3 142</u>

Note 4 - Lønn og godtgjørelser

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Lønnskostnader				
Lønninger	38 807	34 605	37 544	32 947
Arbeidsgiveravgift	5 651	5 157	5 651	5 157
Pensjonskostnader	3 247	2 628	3 247	2 628
Andre ytelser	1 098	1 346	1 098	1 346
Sum	<u>48 803</u>	<u>43 737</u>	<u>47 540</u>	<u>42 079</u>
Gjennomsnittlig antall ansatte	49	43	47	41

Godtgjørelser	Lønn	Pensjons- utgifter	Andre godt- gjørelser
Administrerende direktør NHO Reiseliv	1 942	113	112
Daglig leder Reiseliv i Nord AS	910		7
Styret NHO Reiseliv			527
Styret Reiseliv i Nord AS			41

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for lån til administrerende direktør.
Godtgjørelser til administrerende direktør utbetalt i konsernet er lik beløpet som er utbetalt i mor.

Note 5 - Pensjoner

Foreningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foreningens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Innskuddsordning

Foreningen har en innskuddsbasert pensjonsordning organisert i Storebrand AS. Pr 31.12.2019 var det 48 aktive i denne ordningen. Årets premie til innskuddspensjonsordningen er TNOK 2.784.

Pensjonsmidler på TNOK 1.327 gjenstår etter avvikling av ytelsesordningen pr 30.06.2016 og kan benyttes til å dekke fremtidige pensjonsutgifter.

Note 6 - Varige driftsmidler

	Immatriell eiendel	Transport- midler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2019	1 081	1 043	2 123
Tilgang	0	534	534
Avgang	0	-445	-445
Anskaffelseskost 31.12.2019	1 081	1 131	2 211
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2019	990	696	1 686
Avgang	0	-341	-341
Årets avskrivninger	90	224	314
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2019	1 081	579	1 659
Bokført verdi 31.12.2019	0	552	552
Økonomisk levetid	3 år	5 år	
Avskrivningsplan	Linær	Lineær	

Note 7 - Andre fordringer

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Forskuddsbetalte kostnader/øvrige avsetninger	6 300	17 728	6 300	17 728
Fordringer leverandører	53 313	60 171	53 313	60 171
Andre kortsiktige fordringer	182	4	0	4
	59 795	77 904	59 613	77 904

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Skyldig feriepenger	3 965	3 442	3 965	3 442
Kortsiktige gjeld regioner	370	358	370	358
Kortsiktige gjeld konfliktfond	0	15	0	15
Påløpte kostnader	1 486	4 295	134	3 089
Kjederabatter	1 100	1 100	1 100	1 100
Skyldig innkjøpsavtaler	25 656	20 650	25 656	20 650
Mellomregning NHO	1 094	496	1 094	496
	33 673	30 356	32 321	29 150

Note 9 - Skattekostnad*Årets skattekostnad fremkommer slik:*

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Betalbar skatt på årets resultat	0	536	0	532
Endring i utsatt skatt	-134	15	-134	15
Avsatt for mye skatt tidligere år	0	25	0	25
Beregnet formueskatt	37	0	37	0
Årets totale skattekostnad på ordinært resultat	-97	577	-97	573

Beregning av årets skattegrunnlag:

Resultat før skattekostnad	-815	2 337	-612	2 351
Permanente forskjeller	34	47	5	14
Endring i midlertidige forskjeller	92	-51	92	-51
Anvendelse av fremførbart underskudd	0	0	0	0
Grunnlag betalbar skatt	-689	2 333	-515	2 314
Skatt 22%/22%, som utgjør sum betalbar skatt på årets resultat	0	536	0	532

Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:

Betalbar skatt på årets resultat	0	536	0	532
Betalbar formueskatt	0	0	0	0
	0	536	0	532

*Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt**Forskjeller som utlignes:*

Anleggsmidler	-98	-31	-98	-31
Omløpsmidler	-361	-336	-347	-322
Netto pensjonsmidler	0	0	0	0
Akkumulert fremført underskudd	-517	0	-517	0
Sum	-976	-367	-962	-353

Utsatt skattefordel 22%/22 %

	-215	-81	-212	-78
--	------	-----	------	-----

NHO Reiseliv er skattepliktig for den delen som gjelder NHO Reiseliv Servicekontor.

RiN iht god regnskapsskikk for små foretak er utsatt skattefordel ikke balanseført, TNOK 3.

Resultatregnskap NHO Reiseliv Servicekontor

	2019	2018
Driftsinntekter		
Serviceavgift	23 677	22 535
Innkjøpsavtaler	39 961	38 578
Driftsinntekt camping	6 020	6 215
Andre driftsinntekter	13 582	11 707
Sum driftsinntekter	83 239	79 035
Personalkostnader	38 680	33 517
Avskrivning	210	480
Husleie og drift lokaler	3 399	1 973
Anskaffelser, rep og vedlikehold	821	3 627
Honorar og kjøp av tjenester	12 518	13 684
Møte- og reisekostnader, generalforsamling, styre og utvalg	11 217	11 409
Informasjon, marked og representasjon	1 265	1 362
Annen driftskostnad	16 837	11 167
Sum andre driftskostnader	46 267	43 703
Sum driftskostnader	84 947	77 220
Driftsresultat	-1 707	1 815

Netto finans	1 095	537
Resultat før skatt	-612	2 352
Skattekostnad	-97	573
Resultat etter skatt	-515	1 778

Note 10 - Bankinnskudd

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Frie bankinnskudd	156 339	150 399	154 372	147 751
Bundne midler skattetrekk	2 212	1 805	2 040	1 805
Sum bankinnskudd	158 551	152 204	156 412	149 556

Note 11 - Honorar og kjøp av tjenester

	NHO Reiseliv konsern		NHO Reiseliv	
	2019	2018	2019	2018
Kjøp av regionsekretær fra NHO	3 850	3 700	3 850	3 700
NHO Servicepartner, fellestjenester	1 523	3 053	1 523	3 053
Innkjøpsavdelingen	2 262	2 477	2 262	2 477
Campingavdelingen	2 118	1 575	2 118	1 575
Kommunikasjon og næringspolitikk	3 026	1 679	3 026	1 679
Årskonferanse/Landsmøte	79	108	78	108
Øvrige andre honorar	3 000	3 398	3 000	3 398
	15 858	15 990	15 858	15 990

Revisor NHO Reiseliv konsern

Kostnadsført revisjonshonorar i 2019 utgjør TNOK 323. Beløpet er inklusive mva.

Revisor NHO Reiseliv

Kostnadsført revisjonshonorar for NHO Reiseliv, Konfliktfondet og Opplysnings- og Utviklingsfondet i 2019 utgjør TNOK 158. I tillegg kommer andre tjenester med kr 103 TNOK. Regionforeningene har kostnadsført til sammen 137 TNOK i revisjonshonorar og andre tjenester. Alle beløpene er inklusive mva.

Note 12 - Egenkapital

NHO REISELIV

	NHO Reiseliv	NHO Reiseliv Servicekontor	Opp/ut-fondet	Konflikt-fondet	Regionforeninger	Sum Egenkapital
EK 01.01.2019	8 788	17 072	5 212	16 580	4 754	52 407
Årets resultat	432	-515	615	5 791	379	6 702
EK 31.12.2019	9 220	16 557	5 826	22 371	5 132	59 108

KONSERN

	NHO Reiseliv Nord AS	NHO Reiseliv Servicekontor	Opp/ut-fondet	Konflikt-fondet	Regionforeninger	Sum Egenkapital
EK 01.01.2019	1 239	8 788	5 212	16 580	4 754	53 645
Årets resultat	-204	432	615	5 791	379	6 498
EK 31.12.2019	1 035	9 220	5 826	22 371	5 132	60 144

Note 13 - Investeringer i aksjer og andeler	Antall	Eierandel	Ansk.kost	Bokført verdi
BookNorway AS	102	5,02 %	88	0
Reiseliv Publishing AS (HRR)	50	5 %	35	35
Camping Key Alliance AB	500	5 %	5	5
Storebrand ASA ordinære	903	0 %	41	41
Matvett AS	10	25 %	10	10
Aksjer og andeler regionforeningene				
Midt-Norge - ODIN Norden			275	275
Midt-Norge - Sparebanken Mørge			299	299
Midt-Norge - Trøndelag Reiseliv	176			171
Midt-Norge - Mat og Drikke AS	1			5
Midt-Norge - Den Norske Matfestivalen i Ålesund AS	1			
Midt-Norge - Fjord Norge AS	5			25
Nord-Norge - Reiseliv i Nord	120		120	120
Nord-Norge - NordNorsk Reiseliv	180000		203	203
Oslo & Akershus - Visit Oslo AS	12		120	120
Sør-Norge - VisitSørlandet AS			30	30
Vest-Norge - Fjord Norge AS			11	11
Sum NHO Reiseliv			1 236	1 349
Reiseliv i Nord			-120	-120
Sum konsern			1 116	1 229

Reiseliv i Nord AS er heleiet av NHO Reiselivs regionforening Nord-Norge.

Kostprisen på Reiseliv i Nord AS er TNOK 120. Anskaffelseskost for aksjene er eliminert mot egenkapital i Reiseliv Nord AS i konsernregnskapet.

Note 14 - Fondsplasseringer	Markedsverdi pr. 31.12.2019	Avkastning 2019	Markedsverdi pr. 31.12.2018
NHO Landsforeningsfond, andel NHO Reiseliv	14 209	1 133	13 077
NHO Landsforeningsfond, andel NHO Reiseliv Konfliktfond	21 601	1 362	12 738
Sum	35 809	2 495	25 815

Note 15 - NHO Reiselivs Konfliktfond

Konfliktfondet ble opprettet 01.01.2003 etter vedtak på Landsmøtet oktober 2002. Fondet er i henhold til vedtektene en del av NHO Reiseliv. Regnskapsførselen gjøres dog separat, og midlene er satt inn på egen bankkonto.

I 2016 var det en konflikt som varte i 4 uker. Konflikten rammet alle medlemsbedrifter som var bundet av tariffavtale. Styret besluttet å benytte fondet og det ble utbetalt TNOK 40.495 TNOK i 2016.

Fra 2017 bygges konfliktfondet opp till TNOK 30.000.

Resultatregnskap	2019	2018
Innbetalt premie	4 404	3 992
Sum inntekter	4 404	3 992
Driftskostnader	6	18
Sum driftskostnader	6	18
Finansinntekter	1 393	-293
Sum finansposter	1 393	-293
Årets resultat	5 791	3 680
Balanse pr. 31. 12		
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	21 601	12 738
Fordring NHO Reiseliv	0	3 528
Bankinnskudd, kontanter og lignende	774	329

Sum omløpsmidler	22 375	16 596
SUM EIENDELER	22 375	16 596
Egenkapital 01.01	16 580	9 372
Årets resultat	5 791	3 680
Styrking av EK fra NHO Reiseliv	0	3 528
Sum egenkapital	22 371	16 580
Kortsiktig gjeld	4	15
Sum gjeld	4	15
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	22 375	16 596

Note 16 - NHO Reiselivs Opplysnings- og Utviklingsfond

OU-fondet er definert som tilskudd til NHO Reiseliv fra NHOs Opplysnings- og Utviklingsfond. Aktivitetene rapporteres til NHO. Fondet har ikke egne ansatte.

Resultatregnskap	2019	2018
NHO tilskudd	3 915	4 004
Andre inntekter	0	522
Sum driftsinntekter	3 915	4 526
Prosjekter og aktiviteter	3 360	3 788
Sum kostnader	3 360	3 788
Annen renteinntekt	59	45
Årets resultat	615	784
Balanse pr. 31.12		
Kortsiktige fordringer	643	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5 183	5 212
Sum omløpsmidler	5 826	5 212
SUM EIENDELER	5 827	5 212
Egenkapital 01.01.	5 212	4 428
Årets resultat	615	784
Sum egenkapital	5 826	5 212
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	5 826	5 212

Note 17 - NHO Reiselivs Regionforeninger

Med virkning fra 01.01.2006 ble de tidligere elleve lokalforeningene omdannet til syv regionforeninger. Nedenfor vises en oppstilling over regionforeningene og hovedtallene for 2019.

Resultat	Inntekter	Kostnader	Netto finansp.	Resultat
Region Nord-Norge	677	631	0	46
Region Midt-Norge	220	226	39	33
Region Vest-Norge	508	436	7	80
Region Sør-Norge	170	241	5	-66
Region Øst-Norge	256	232	2	26
Region Innlandet	284	96	9	197
Region Oslo og Akershus	753	694	4	63
Sum	2 867	2 555	66	379

TNOK 2.201 er tilskudd fra NHO Reiseliv til regionene. Tilskuddene er eliminert mot inntekter i regionene.

Balanse pr. 31.12	Aksjer og andeler	Fordringer	Bankinnsk. og kont.	Egenkapital	Kortsiktig gjeld
Region Nord-Norge	323	31	574	890	38
Region Midt-Norge	775	0	403	1 165	14
Region Vest-Norge	11	0	866	774	102
Region Sør-Norge	30	25	407	436	25
Region Øst-Norge	0	10	508	467	51
Region Innlandet	0	5	996	983	18
Region Oslo og Akershus	120	0	420	417	123
Sum	1 259	70	4 173	5 132	370
SUM EIENDELER			5 503		
SUM EGENKAPITAL OG GJELD					5 503

KONTANTSTRØMOPPSTILLING PR 31.12

Kontantstrømoppstilling pr. 31.12.

Beløp i hele 1000 kroner

	NHO Reiseliv Konsern		NHO Reiseliv	
	2 019	2 018	2019	2018
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Resultat før skatt	6 401	5 715	6 605	5 729
Betalte skatter	-577	-1 128	-574	-1 092
Ordinære avskrivninger	314	569	314	569
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-112	0	-112	0
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	2 577	2 077	2 577	2 077
Endring kortsiktige plasseringer	-9 994	-3 222	-9 994	-3 222
Endring i kundefordringer	1 663	-3 682	1 860	-4 760
Endring i andre kortsiktige fordringer	18 109	-6 758	18 291	-6 758
Endring i leverandørgjeld	6 939	147	6 965	170
Endring i annen kortsiktig gjeld	-18 246	-5 464	-18 392	-5 197
Endring offentlig gjeld	-394	1 662	-351	1 755
Andre endringer	0	0	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	6 680	-10 084	7 189	-10 729
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Investering i varige driftsmidler	-534	0	-534	0
Salg av varige driftsmidler	216	0	216	0
Endring i aksjer og andeler	0	0	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	0	0	0	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0	0
Endring i lån ansatte/investeringsaktiviteter	-15	41	-15	41
Netto endring av likvider gjennom året	6 347	-10 043	6 856	-10 688
Likviditetsbeholdning 01.01.	152 204	162 247	149 556	160 244
Likviditetsbeholdning 31.12.	158 551	152 204	156 412	149 556
Netto endring av likvider gjennom året	6 347	-10 043	6 856	-10 688

REVISJONSBERETNING

Til generalforsamlingen i NHO Reiseliv

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert NHO Reiselivs årsregnskap, som består av:

- NHO Reiselivs regnskap, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- NHO Reiselivs konsernregnskap, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende regnskapet for NHO Reiseliv et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til NHO Reiseliv per 31. desember 2019 og av organisasjonens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet NHO Reiseliv per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonens og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til organisasjonens og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig

(2)

registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 11. mars 2020
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink that reads 'Rita Granlund'.

Rita Granlund
Statsautorisert revisor

NHO
Reiseliv

